Abia sosisem dela slujbă. Imi lăsasem paltonul în antreu şi-am intrat în casă dând, cum se cuvine, legiuita „bună-seara". M'am aşezat apoi la masă şi-am scos un ziar.

— Aşa, ca'ntotdeauna! Iaţi ziarul şi treci la citanie! mă luă în primire nevastă-mea.

M'am uitat surprins.

— Ce te uiţi?

— Mă uit fiindcă am ochi, dar mai ales fiindcă nu'nţeleg!

— Păi ce să'nţelegi tu? Tu habar n'ai de toate! Nu vrei să ştii de nimic! Pun'te masă, ar'dică-te masă! Şi când să mai schimbi o vorbă cu dânsul, dumnealui ori scrie, ori bagă nasul în carte!

— Bine, dragă! Poftim! Hai să vorbim!

— Te-am întrebat şi azi dimineaţă şi te-ai făcut că n'auzi! Noi ce facem?

— Nu vezi? Vorbim!

— Ştiu eu că vorbim! Şi asta fiindcă te-am luat la rost. Dar vorba e, ce facem? Că uite, vine Crăciunul!

— Vie sănătos!

— Nu-i aşa! Mai mergem la ţară? Azi am primit o scrisoare dela soacră-mea! Ne chiamă de Crăciun la ei. Şi cred c'ar fi bine să mergem.

— Să mă mai gândesc!

— Dacă-i vorba pe-aşa, nu mai merg! Eu nu pot pleca oricum! Trebuie să mă pregătesc. Nu să-mi vii 'n azi că mâine mergem! Mai bine mă lipsesc!

— Dragă, dacă aş şti că mâine câştig la loterie, da, mergem fără

discuţie. Dar eu, sărac de mine, nici n'am măcar bilet. Pot şti eu dacă ne-ar da vreo gratificaţie? Nu te gândeşti că ne trebuiesc bani de tren, de buzunar? Acolo, iar cu mâna goală nu te poţi duce! Pe urmă spuseşi de pregătiri! Copilul nu prea-i îmbrăcat, tu ai nevoie de rochie. Apoi nu-ţi mai trebuie o rezervă? Ce te faci până la leafa viitoare? De unde bani?

— Apăi, aşa te-am pomenit: bani şi iar bani! Tu nu concepi lumea decât în bani! Uite, eu mi-am modificat rochia de stofă şi-mi vine minunat. Fetiţa are economiile ei. Complectăm noi şi-i luăm costum că ghetuţe are. Tu ai ce-ţi trebuie! Atunci pe ce-o să cheltuim atâţia bani?

— Bine, dacă zici tu!

— Nu aşa! Ce zici tu!

— Păi ce vrei să mai zic? Mergem!

— Precis?

— Foarte precis!

— Atunci le scriu?

— Scrie-le!

*

Mai e o săptămână până la Crăciun.

Nevastă-mea împachetează de zor. Are două geamantane gata şi mai vrea să împrumute vreo două pe care le-ar dori ceva mai mari.

— Ce faci, dragă? Ce iei atâtea drăcii? Crezi c'o să facem sat acolo? Parc'ai pleca în expediţie!

— Trebuie, mă! Stai să-ţi arăt. Aici sunt rufele mele, ale fetiţei şi-ale tale. Strictu' necesar. Dincolo sunt jucăriile fetiţei! Păpuşa, pătuţul, ursul, pisicuţa, goarna.

— Goarna? Fii serioasă, dragă! Goarnă ne mai lipseşte! Şi-apoi de ce atâtea rufe?

— Păi eu aş vrea să stau mai mult. E frumos iarna la ţară!

— Bun! Aici ce este?

— Incet, să nu le spargi! Sunt jucăriile pentru pom!

— Pom? Care pom?

— Pomul de Crăciun!

— Ce facee? Astâmpără-te femeie!

— Altfel nu mai merg! Adică fetiţa să n'aibă nici o bucurie?

— Şi te pomeneşti că trebuie să luăm cadouri şi pentru ceilalţi! De, ca la pom!

— Să fii tu sănătos! Am şi luat. Geamantanul ăsta e numai pentru pom!

— Degeaba cucoană! Acolo nu

găseşti brad! Acolo e bărăgan! Cresc doar salcâmi şi plopi!..

— Nu-i nimic! Luăm de-aici!

— Pardon! N'am poftă şi nici talent de Moş-Crăciun! Să umblu ca o paparudă, cu pomu'n braţe! Ce-s eu? Pădure? Nu, doamnă!

— Totuş trebuie să-l luăm!

— Dar la'nghesuiala din tren nu te-ai gândit?

— Ba da! O să-l dăm la pack-vagon!

Poftim de mai zi ceva!

*

— Cocoană, uite-ţi bradul!

E un coşcogeamite brădoiul. Ce să spun, eu care îl urăsc, parcă-mi place şi mie unde-l văd aşa chipos. Mă ia groaza însă când mă gândesc ce-o să pat mâine, la tren, cu el, că pe mine o să cadă bucuria asta.

— Foarte frumos! Ei, ce mai stai? Impachetează-l!

— Cum?

— Uf, că tare nepriceput mai eşti! N'ai pic de iniţiativă!

— De unde să am, cucoană? Că tata n'a fost nici pădurar şi nici Moş Crăciun!..

— Dă-te la o parte şi ţine ici! Uite-aşa! Iei o sfoară, îi aduni binişor crengile pe lângă tulpină, le legi, iei hârtie, îl înfăşori şi iar legi. Ce mare filosofie?

Puteam să mai zic ceva? Am luat sfoară, l-am legat, am luat hârtie, l-am înfăşurat şi iar l-am legat. Bietul brad, sub privirile de jandarm ale nevestei a devenit un soi de bulumac de gard lung de aproape trei metri. Când l-am aşezat lângă celelalte pachete, să-mi vie rău! Patru geamantane, trei serviete umflate parcă cu ţeava, cinci pachete de mână, termos, aparat de fotografiat şi, fireşte, bradul. Cum să le duc la tramvai, la gară, cum să le sui în tren?

— Ce te uiţi aşa?

— Cum să nu mă uit, doamnă? Ai făcut atâtea pachete, de parcă ne-ar aştepta la poartă corabia lui Noe!

— Lasă, măi, c'o să ne-ajute Nelu şi Sava! O să plecaţi pe jos, de vreme, că tramvaiul iese la cinci jumătate. Până atunci voi sunteţi la gară şi ocupaţi şi locuri!

— Daa! Ce bine le potrivişi! Mai ales chestia dela urmă! Pe spinarea altora e foarte uşor!

— Ei, dragă, nu-mi face scene, că eu odată nu mai merg! Ştii? Mie nu-mi plac oamenii care-şi dau aere!

— Dar nu-i vorba de aere, cucoană, ci de geamantane!

— Ascultă, vrei să ne certăm?

— Nuu, dragă! zâmbesc eu mânzeşte. Tu nu vezi că glumesc?

Vorbă să fie! Numai de glumit nu-mi arde mie acum. Mai ales când mă gândesc ce-o să pat. Dar asta n'are nici o importanţă. O să văd mâine ce-o să fie de făcut. Deocamdată trebuie să mă culc, că peste câteva ceasuri pornesc expediţia. Potrivesc ceasul deşteptător, întorc arcul şi mă culc. Dar nici n'am apucat să aţipesc, că nevastă-mea mă sgâlţâie.

Sigur că i-a venit vreo idee!

— Ionele! Ionele! Ai adormit?

Precis! Are o „idee".

— Auzi? Ştii ce zic eu? N'ar fi mai bine să te duci acum cu bradul la gară? Cu tramvaiul faci zece minute. In trei sferturi de oră eşti înapoi!

— Aşa! Şi-acolo cui i-l las? Lui tata?

— Nu, măi! Il dai la pack-wagon şi mâine scapi de grijă!

— Fii serioasă dragă! Nu mă mai îmbrac eu acum nici pentru toate pădurile de brad din lume!..

— Apăi aşa te-am pomenit. Când vrea să facă omul o ispravă cu tine, atunci eşti obosit, ai nervi. Parc'ai făcut tu vreodată aşa cum am vrut eu? Intotdeauna ai făcut contra!

N'am mai zis nimic. M'am îmbrăcat, am luat bradul pe umăr şi-am plecat.

Afară e un viscol ca'n balada lui Malcoci. In staţia de tramvai am aşteptat aproape o jumătate de oră, fiindcă numai într'o platformă deschisă puteam să sui bradul. Trebuie că aveam o mutră tare disperată d'n moment ce şi taxatoarea a început să râdă.

— Nu râde, duduie, ci mai bine închină-te ca să te ferească Dumnezeu de asemenea pacoste..

— Dar ce-aveţi acolo?

— Mi-au venit berbecii să plec la ţară cu „menajeria". Şi „menajeria" fără brad nu se poate!

Am ajuns la gară fără nici un incident. Mă bucuram că aici cel puţin era sfârşitul povestei. De unde să bănuiesc eu că povestea abia începea?

Am intrat pe peroanele pline de lume de tot felul şi m'am pomenit la un moment dat umblând hai-hui. Mai erau unii plini de geamantane din creştet până'n tălpi, dar nici unul n'avea pom! Găsesc undeva un ceferist. Mă apropii.

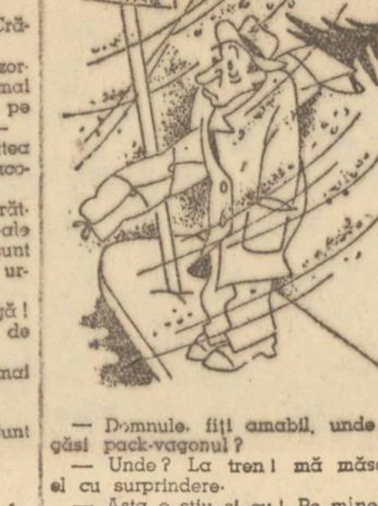

— Domnule, fiţi amabil, unde pot găsi pack-vagonul?

— Unde? La tren! mă măsoară el cu surprindere.

— Asta o ştiu şi eu! Pe mine mă interesează unde pot depune un colet!

— Asta nu ştiu! Intrebaţi la „informaţii".

— Bun! Şi „informaţiile" unde sunt?

— Aci imediat la stânga!

Am găsit uşor „informaţiile". Reazim bradul de perete şi intru.

O domnişoară scrie.

Aştept.

Sună un telefon.

Duduia lasă scrisul, ridică receptorul, vorbeşte, lasă receptorul, ia tocul şi iar scrie. Eu aştept, cu pălăria în mână. Domnişoara se opreşte din scris, îşi admiră caligrafia, pune tamponul, întoarce foaia şi iar scrie. S'a topit toată zăpada de pe mine şi-acum aştept să mă topesc şi eu.

Insfârşit, domnişoara mă „vede".

— Ce doriţi dv.?

— Domnişoară, aş dori să depun un colet la pack-vagon şi nu ştiu unde e biroul de predare!

— In gară, domnule, pe sala cea mare!

Şi iar scrie.

Să-i mai spui că de-acolo viu? Sigur că să-i spui. Dar iar sună telefonul, iar răspunde, iar scrie! La ce bun să mai aştept?

Mi-am luat bradul în spinare şi hai pe sala cea mare. După un colţ dau peste un cetăţean care, ca şi duduia dela „informaţii", scrie.. Mari scriitori mai sunt şi ceferiştii ăştia! Dar nu-l cruţ deloc.

— Domnule, aş dori să dau coletul acesta la pack-vagon! Cum să fac?

— Ce-aveţi în el?

— Un brad!

— Brad? Ce fel de brad?

— Păi ce fel vrei să fie? Un brad frumos, cu cetina tot verde! Pom de Crăciun!

— Nu primim! Aşa ceva merge la mesagerii!

— Da? Şi asta unde e?

— Pe peron, prin clasa III, la dreapta.

Am plecat. Ies pe peron, o tai la dreapta. Intru într'un fel de gang întunecos. Mă împiedic de nişte moloz. Cercetez terenul. In dreapta şi stânga pereţi şi iar pereţi. Nici o licărire de lumină de nicăeri. Ce să fac? Pe când cugetam la nenorocirea omului, dă Dumnezeu de se deschide o uşă. Acolo trebuie să fie.

Mă opresc, bat, ascult, nimic. Mai bat odată, de două ori, acelaş rezultat. Imi iau apoi inima'n dinţi şi intru. Mă pomenesc într'o sală imensă, plină cu tot felul de lăzi, pachete, baloturi, toate aşezate într'o ordine desăvârşită. In faţă un birou. Nimeni. Aştept un minut, două, trei... Nu ştiu ce să fac: să stau sau să plec? In cele din urmă iau bradul... Am început să-l plimb, cel puţin să-l plimb ca lumea. Dar n'apuc să fac un pas, că o voce puternică mă ţintuieşte pe loc:

— Stăi!

Oare?

Dintre lăzi apare un zăplău de om care se repede la mine.

— Cine eşti dumneata?

Eram să-i spun calm: Hamlet, dar am tăcut.

— Cine eşti? Ce cauţi aici? Stai! Nu mişca..

Dumnezeule, unde am intrat?

— Domnule, eu.. încerc să explic.

— Nimic! îmi retează el vorba. Ostaş! Ostaş! Chiamă aici comandantul gărzii!..

Comandantul gărzii? Atunci e lată rău!..

— Domnule, dar n'am făcut nimic, păcatele mele!

— Nimic! Nu-mi spune nimic! Şi nu mişca! O să te explici faţă de autoritate!..

Hei, drăcia dracului! Te pomeneşti că ăsta mă bagă la închisoare şi până să mă explic, trece şi Boboteaza. Şi-atunci adio Crăciun, adio pom.. Ar fi dezastru!

— Domnule fii om de înţeles! N'am greşit cu nimic. Am intrat aici trimis de alţii.. Era uşa deschisă. Uite, poftim legitimaţia mea, percheziţionează-mă, desbracă-mă până la piele, fă-mi şi radiografie dacă vrei! Sunt un om cinstit! N'am intrat cu niciun gând rău.

Fie că i-a convins legitimaţia, fie miorlăiala mea, dar omul meu a revenit la sentimente mai bune.

— Mda! Poftim! Luaţi legitimaţia. Vedeţi dv., aici sunt valori importante.. Tata să fie şi nu-l primesc aici. Deaceia avem şi gardă.

— Domnule, pe mine nu m'a oprit nimeni!..

— Nu v'a observat sentinela.. Dar în pachetul acela ce aveţi?

— Un brad, domnule! Pom de Crăciun! De-aseară umblu ca orbe-

tele ca să-l predau dar toţi mă trimit dela Ana la Caiafa. Dacă nu crezi că-i brad, îl desfac în faţa dumitale..

— Nu-i nevoie, dar, ştiţi, puteam să vă arestăm..

— Asta punea capac la toate.. Eu am intrat aici crezând că intru la mesagerii.. Poate ştii d-ta unde e!

— Imediat, la dreapta..

— Mulţumesc! Mai ales pentru înţelegere! Noapte bună!

Afară mă opresc puţin să-mi viu în fire. Aşadar, arestat! Bun! Frumos! Şi toate astea numai fiindcă doamna vrea pom! Când mă gândesc că la orele acestea trebuia să dorm, îmi vine să urlu. Mai ales nu pot să nu mă gândesc cu destulă ciudă şi dispreţ la Adam! Dacă dumnealui i-a trebuit jucăria care se chiamă femeie, să fi rămas el să se joace în vecii vecilor cu ea. De ce să se ducă acolo unde nu e nici întristare nici suspin şi să ne-o lase nouă pe cap? Cu ce sunt eu vinovat din toată afacerea asta?

Dar toate gândurile acestea n'au nici un rost. Important e să scap de pom. Deci să fac o încercare şi la „mesagerie". Asta de la magazia cu lăzi a vrut să mă aresteze. Poate că acolo găsesc pe unul care să mă omoare şi-atunci scap de toate.

Cu îndrăsneala disperatului intru pe o uşă largă.

Aici alte lăzi, alte colete, cântare, decimale, toate aşezate într'o dezordine fantastică. Printre ele mulţi hamali care umblă forfota de colo până colo, strigă, ţipă, înjură, îţi dă brânci, te calcă pe picioare, dar nimeni nu te întreabă ce cauţi. Intâi am stat ca un om cumsecade, însă văzând că nu-s băgat în seamă, am început şi eu să dau brânci, să-i calc.. De geaba.

Descoperind însă un birou în fundul magaziei unde patrona un cetăţean cu nişte mustăţi cât două aripi de gâscă sălbatică, m'am dus la el.

— Domnule, îi zic eu mieros, pot depune coletul ăsta la dv.?

Parc'aş fi vorbit cu masa sau cu călimara lui! Nici n'a clipit măcar. Atunci, în disperare de cauză, am dat drumul bradului să-i cadă'n cap, ce-o fi să fie!

— No, domnule draghe, că ce fu asta?

— Oh, pardon.. Eu sunt vinovatul! Ertare! Mi-a dat cineva brânci! Scuzele mele!

— No ghine, da ce-i, mă rog în el?

— Un pom! Pom de crăciun!

— Apoi du-te la Crăciun cu el, domnule, nu mi-l ţâpa mie'n cap!..

— Aş vrea să-l trimit cu trenul! insist eu.

— No, bine, da, capu meu nu-i ţug, domnule!

— Nu-l primiţi dv. aici la mesagerii?

— Nu ştiu eu, că nu-i munca mea asta!.. Mă Ioane, ia vezi de domnu!

Insfârşit, bine c'a dat Dumnezeu să-l găsesc pe acest Ion. De când umblu după el!.. Imi vine să-l pup de bucurie..

— Bade Ioane, uite ce e! Vreau să trimet coletul ăsta până la F.! Cu trenul de dimineaţă!

— Daţi-l încoace!

Care să scap de el?

Ion îl ia în mână şi zâmbeşte.

— Nu merge, dom'le!

— Păi sigur că nu merge! Că dacă mergea, nu mai veneam eu la d-ta! De mult l-aş fi trimis pe jos la ţară!.. N'are picioare!

— Chiar dac'ar avea, nu se poate! N'are zece kilograme!

— Ce-are a face? Plătesc pentru zece kgr.!

— Nu se poate!

— Precis?

— Dacă vă spun!..

— Păi de ce-i aşa treaba asta?

— Aşa scrie la regulamentul nostru!

— Atunci, după acest regulament ca să trimit un brad, ar trebui să cumpăr o pădure întreagă! Bine, domnule! O să-l duc acasă!

— Cum voiţi!..

M'am hotărât. O să-l las undeva într'un colţ şi dacă nu l-oiu mai găsi mâine, noroc bun. Altă soluţie nu văd.

Când să ies, mă ia unul de mânecă şi mă'ntreabă confidenţial:

— Ce zice? Nu-l primeşte?

— Nu! N'are zece kilograme!

— Asta cam aşa e! Dar dacă daţi ceva, vi-l expediez eu!

— Ce să dau? Nu dau nimic!

— Vi-l fac de zece kgr.!

— Mersi! Nu mai vreau! adică ce sunt eu? Nu-s cetăţean ca oricare altul? Trebuie să dau spert ca să fie posibil un fapt care-i perfect posibil? Nu! N'am nevoie! Renunţ! Il arunc!

— Cum doriţi!

La uşă altul.

— Pune-i, dom'le, o cărămidă şi l-ai făcut de zece kgr.! Parcă o să caute înăuntru!

Nu vreau! M'am ambiţionat şi nu vreau! Nu făcusem nimic şi totuşi ăla voise să mă aresteze, d'apoi când m'or prinde cu cărămida!.. Mă omoară ăşţia! Aproape că sunt hotărât să-l las undeva ascuns! Că peste câteva ore voiu fi iar în gară. Dar când căutam un colţ mai discret, îmi vine o ideie: ce-ar fi să-l duc la bagajele de mână? In definitiv nu s'ar putea spune că bradul e un pachet de.. picior! E tot de mână!..

Sosesc la ghişeu.

— Domnule, aş vrea să las coletul ăsta! Se poate?

— Ce-aveţi în el?

— Un brad!

Parcă i-aş fi dat să'nghită o tonă de sare amară, aşa de urât s'a strâmbat!

— Regretăm, dar nu primim aşa ceva!

— Primeşte-mi-l, domnule! Scapă-mă de el, te rog! De aseară dela ceasurile 9 umblu cu el în spinare prin această gară şi nimeni nu mi-l primeşte. Am vrut să-l dau la pack-vagon! Ce au brazii, domnule? Muşcă? Sunt ciumaţi?

Amploiatul zâmbeşte.

— Domnule, înţelege-mă! Mă sinucid dacă nu-i găsesc un loc!

— Brazi nu primim fiindcă cei care ni-i lasă nu-i mai ridică! Iar eri am avut scandal cu un domn că i l-am înlocuit!

— Nu-i cazul meu, te asigur! Doar la şeful de staţie şi la directorul general n'am fost, încolo toată gara mă cunoaşte! Zău aşa! Gândeşte-te numai că stau la marginea oraşului, că nu mai am tramvai şi că e afară un viscol teribil.. Să mă duc iar cu el în spate?

— Bine, domnule! Să vi-l primesc! dar nu vă dau chitanţă!

— Perfect!

— La ce oră veniţi să-l ridicaţi?

— Cam pe la cinci, cinci şi jumătate! La şase şi cinci pleacă trenul!

— Să-l ridicaţi însă, că eu la şapte mă schimb!

— Precis, domnule! Altfel e dezastru! Parcă nu m'aş lipsi eu de el dac'ar fi posibil? L-aş fi abandonat undeva! Dar nu vreau să divorţez! Cred că ai înţeles!

— Bun! Uite, îl pun aici!

I-am mulţumit cetăţeanului şi-am plecat repede, de teamă să nu-şi ia seama şi să mă cheme înapoi.

Insfârşit, scăpasem de el.

Când am ieşit în stradă, m'am uitat la ceas.

Douăsprezece jumătate! Să-mi vie leşin, nu alta. Ultimul tramvai trecuse de-o jumătate de oră şi viscolul se aşezase cu temei. Bate crivăţul de-ţi opreşte răsuflarea.

Trebuie însă curaj... Şi am destul. Doar am scăpat de brad!

Mi-am ridicat gulerul paltonului, mi-am îndesat pălăria mai pe ochi şi-am pornit, voiniceşte prin troene.

Când am ajuns acasă, era aproape ceasul două. Nu mai semănam a om, ci păream un bulgăre de zăpadă. Nevastă-mea nu se culcase. Cum m'a văzut, a şi început ancheta.

— Da' ce-i cu tine, omule? Unde mi-ai fost?

— Unde? La gară! Nu m'ai trimis acolo?

— Dar ce, gara-i peste pământ? Cinci ceasuri?

— Cinci, cucoană! Miră-te şi închină-te!

— Ei, şi ce te răţoeşti aşa? Parcă te-am trimis eu cu alta? Ai plecat fiindcă ai vrut!

— Poftim de mai zi ceva! dacă mai poţi! Oh, Adame, Adame!

— Doamne fereşte! Credeam că ţi s'a 'ntâmplat ceva! Ce-ai făcut atâta vreme?

— Pe dracu! L-am făcut ghem! Şi apoi m'am plimbat pe peron dând drumul la toate trenurile! Asta cinci ceasuri! Şi de la gară viu pe jos! Dar asta e prima şi ultima! Cine s'o mai duce cu pom de Crăciun la gară, pom să se facă! Şi-acum du-te de scoală băieţii. Pe Nelu şi Sava, ca să plecăm cu bagajele. Că nu sunt obosit deloc şi afară e o plăcere să te plimbi!

O SMIRNĂ

O Smirnă este cerul — cerul
întreg!..

Pe pravilă împărătească,
Mă leg
Mă jur,
Că este o Smirnă pur
Dumnezească!..
Ce noapte caldă înmiresmată,
Făşie
De strălucire
Se lasă 'n omenire —
In omenirea 'n patimi negre
cufundată!..

Se naşte 'n feciorie —
In micul Betleem —
Cel mai armonios Poem!

O LUME NOUĂ

Dumnezeesc de mare
E steaua — care
Acum răsare!..

Ca diamantul cel mai viu —
Licăritoare!...

Altar,
Sfinţit
Cu sânge, el va fi —
Şi nu'n pustiu,
Şi nu'n zadar!..

In micul infinit —
Curată: un cristal de rouă —
Va răsări
O lume nouă!..

CRIDIM

—o◆o—

COLINDĂ DE CRĂCIUN

Azi bucură-te, om bun,
c'a sosit iar Moş Crăciun
s'aducă veste'n casa voastră.
Din Precista, maica noastră,
s'a născut un prunc frumos,
pe nume-L cheamă Hristos.
E'n Ierusalim născut,
unde Dumnezeu a vrut,
în ieslele boilor,
pe paiele grâului
şi'n florile fânului.
Incet boii-L dălurară (linseră),
mândru'n coarne-L legănară
şi la El se închinară
tot norodul ce-a venit
din Apus şi Răsărit.
In lung şi lat s'a aflat
că Domnul s'a îndurat
şi pe toţi ne-a creştinat.
mintea ni s'a luminat,
sufletul ni l-a'nălţat.
Că ursit'a fost să fie
creator de religie,
filozof ca şi poet,
tot aşa ca şi profet.
Această zi prea sfinţită,
de fiecare om iubită
şi de copii mult dorită,
noi poftim ca să vă fie
la mulţi ani cu bucurie!
S'aveţi zilele senine,
Să petreceţi numai bine.
La mulţi ani! S'aveţi folos
de naşterea lui Hristos!

LUI MOŞ CRACIUN

De un an de zile te dorim
şi te-aşteptăm, bătrâne mag,
să vii şi-acum, ca altădată,
să vii voios, la noi, în prag.
Dorim s'aduci ca'n alte vremuri,
daruri, noroc şi bucurii
la milioane de copii.
Te mai rugăm, drag Moş Crăciune,
trecând prin oraşe şi cătune,
să te opreşti la cei sărmani,
acum, l'anul şi la mulţi ani.
Din sacul tău cu bunătăţi
să le împărţi, pe rând, la toţi,
iar pentru ţara mea iubită
bucurie şi mult spor,
roade bune pe ogor,
la anul şi la mulţi ani!
Şi tot aşa în veci să fie
în scumpa noastră Românie!

G. T. NICULESCU-VARONE

TREI CRAI MICI CU STEAUA...

De Crăciun, seara, se-aprinseseră, luminile
Cerul era de sgură: ningea ca la nord...
La cinema sbârnia soneria...
Un film, cu cheiuri înalte şi oameni de cenuşe la bord.

Porţile de fier, ici, colo, închise.
Ningea rar, ca'ntr'o poemă tristă.
Strada devenise în noapte,
O nesfârşită, albă şi rece batistă.

Trei crai mici cu steaua. Trei crai.
Unul cu picioarele goale'n nişte galoşi...
Altul avea o cuşmă veche,
Nişte clovni mărunţi, dela moşi!

Au intrat şi în holul cinematografului: Patronul
A strigat dela cassă: ...Hei! Afară!
Uşa a clipit repede mogâldeţele au nimerit în rigolă.
Şi ochii li s'au întunecat, c'antr'o noapte polară.

...Au sărit spectatorii. Un plasator a fost lovit în ochi..
Filmul s'a'ntrerupt, lumea a eşit furioasă.
Craii cu steaua ruptă plângeau.
In zăpada care cădea, uşoară ca o mătase...

La sfârşit, alţi colindători au rupt afişele...
...A fost sfâşiat chipul unui actor frumos.
Şi noaptea a strâns glasurile mici dupe drumuri.
...Cerul se deschisese târziu şi de sus, privea'n cartierul adormit, însuşi Cristos...

AL. RAICU

Cu bradul

IDEAL DE FATĂ...

—Poveste de Crăciun şi de totdeauna—

de V. FIROIU

Intrerupt de intrarea conductorului ce făcea revizia biletelor, inspectorul şcolar Hariton Oprea îşi reluă povestirea, la ieşirea ceferistului din compartimentul bine încălzit în care, în rotocoale de fum albăstrui, plutea aroma unor ţigarete fine, povestire ce reţinuse atenţia celorlalţi cinci tovarăşi de călătorie în trenul ce-i readucea spre case, în săptămâna Crăciunului..

Dregându-şi glasul şi trăgând cu convingere din ţigarea a cărei gămălie de foc avea musteaţa fumătorului drept streaşină proteguitoare, domnul Hariton Oprea, care revenea dintr'o inspecţie trimestrială făcută la un liceu de fete, înşira, pe sfoara povestirei, cu glas baritonal şi vorbă mieroasă de moldovean curtenitor, perlele constatărilor sale...

...„Mă interesa mai mult mentalitatea şi zăcămintele sufleteşti ale elevelor din ultimul an de liceu, viitoare absolvente în primul început de vară, decât volumul cunoştinţelor didactice, de multe ori, o ştim doară din experienţa trecerii noastre prin şcoală, ca elevi şi a vieţii mele de dascăl, înşelătoare în examene sau inspecţiuni ocazionale în care valoarea pregătirii e greu de cuprins în manifestări izolate şi întâmplătoare.

Pe aceste temeiuri am supus fetele la un examen colectiv, în care, totuşi, fiecare, revărsând pe filele albe pe cari aveau să-şi aştearnă lucrarea, conturile personalităţii, năzuinţele unui individualism care la încheierea ciclului de studii secundare şi la vârsta la care idealurile se ţes pe gherghelul sufletului cu ibrişinul logicei, ibrişin tors din firul educaţiei din familie şi a puterii asimilării cărturăreşti, am supus fetele la un examen menit să le răscolească şi să ne dea nouă, înaintaşilor trecuţi de prima jumătate de veac de viaţă, imaginea viitorului năzuit de tineret", continuă domnul Oprea povestirea sa.

„Ce vreau să devin în viaţă", „încotro mi se îndreaptă paşii", a fost, pentru cele 24 de eleve din clasa VIII, nu o simplă lucrare la care eu am observat şi stilul, şi ortografia, şi construcţia frazei ca şi puterea de expresie a fiecărei domnişoare dela pupitrul sub care se ascunde, de ochi iscoditori şi neiertători ai doamnei dirigínte, şi câte o carte sentimentală laolaltă cu cele şcolăreşti, dar şi o şlefuire de ideal.

Seara, în camera mea de hotel cu sobă fumegândă şi cu lumina electrică ce se stinge „fix la zece" în tot orăşelul, pasă-mi-te capitală de judeţ, am cercetat lucrările fetelor ce-şi dormeau somnul în familie, pentrucă era într'o zi de lucru şi localnicilor nu li se oferă plăcerea singurului cinematograf al târgului decât Sâmbăta şi Duminica, cele două zile în cari rulează câte un film cu gangsteri sau cu eroine ce se topesc în focul sărutului cu primul amurez ce rămâne etalon în visul fetelor şi al grăsuţelor neveste de membri ai „Sfatului Negustoresc", filiala locală.

Lucrările fetelor dovedeau o bună pregătire didactică; cel puţin sub raport gramatical, cu o sintaxă sănătoasă, cu o ortografie corectă, cu o facilă aşternere pe hârtie a gândurilor chibzuit concentrate în subiect.

*

Din cele 24 de lucrări, am desprins ceeace urmăream: încotro se îndreaptă tineretul; mai cu seamă că era vorba de fete şi nu ignoram că educaţia lor privată şi şcolărească se desvoltase într'un mediu reţinut, potolit de viaţa domoală, cu iz de austeritate provincială, dintr'un oraşel în care timpul locuitorilor e bine încorsetat în monotonia uniformă şi constantă a „vieţii-typ", în care evenimentele se succed şi se asemănă cu regularitate neurastenizantă, betonată de timiditate şi de v se..

Patru eleve se îndrumau spre facultatea de drept: două pentru a deveni avocate şi celelalte tinzând să ajungă magistrate.

Alte şase tinere eleve năzuiau să devină medic, în timp ce alte trei, între cari şi premianta de onoare a liceului, mărturiseau cu sinceritate şi cu o argumentare atât de înflăcărată încât insufla chiar viaţă profesiei atât de aride către cari ţinteau, să se devoteze: chimiei, — chimiei industriale.

Una, despre care am aflat apoi, în cancelaria liceului, că e orfana unui comandor-aviator prăbuşit cu avionul în flăcări, a făcut o descriere pe care o socot o autentică epopee a sborului şi a încheiat, simplu, impresionant de simplu, că va deveni aviatoare pentrucă acolo, sus, în lumea necunoscută mulţimilor pământene, să retrăiască viaţa părintelui ei şi să-l regăsească, poate, într'o moarte asemănătoare, de aripi frânte, ca cea sburătorească pe care a cunoscut-o comandorul moarte care constituie pentru fiică, singura moştenire lăsată pe pământ.

„De mică am visat aripi şi le voiu avea!" este mărturisirea hotărîtoare care încheie lucrarea acelei eleve.

Cinci alte eleve şi-au înşăilat idealul vieţii de profesoare; avântate, vor să facă din cariera lor de dascăliţe, adevărat apostolat, în timp ce alte două eleve îşi îndrumau paşii de mai târziu către aleea aparent presărată cu flori şi izbânzi, către teatru; despre una din viitoarele vedete, aspirante, încrezătoare în steaua lor, mi s'a spus de către directoarea liceului că este, într'adevăr, de un real talent şi că amândouă sunt dotate cu un fizic deosebit de agreabil. O viitoare bacalaureată îşi contura idealul vieţii de mai târziu, cu penelul şi paleta în mâini, atrasă de pictură, iar alta, bună desenatoare şi sârguincioasă matematiciană, se visa studentă la Academia de arhitectură.

Mă prinseseră aproape zorile, ascultând cocoşii urbei, la masa mea de lucru din camera în care focul se stinsese deabinelea şi lumina mi-era dată, acum, de o biata lampă cu petrol a cărei sticlă, afumată, era peticită cu bucăţele de ziar, cercetând lucrările între cari am mai găsit dorinţa unei fete de a urma dreptul şi filosofia pentru a activa, apoi, în diplomaţie şi, însfârşit, o lucrare pe care am recitit-o, apoi, de astă dată fără condeiu în mână dar cu lacrimi în ochi, adevărate picături de rouă a inimii...

Era un elogiu sublim al vieţii de familie, era, dacă îmi este îngăduit să spun astfel, ca stil şi conţinut, un ideal ce reactualiza mentalitatea şi viaţa dela începutul sbuciumatului nostru veac, era, pare-se, o spovedanie în care eleva respectivă, autoarea lucrării, mărturisea în vârful peniţei, ca suprem ideal al vieţii ce-şi încheia curând, peste numai două trimestre, ciclul şcolar, că vrea să devie o soţie devotată şi o mamă duioasă...

Am adormit, în puţinele ceasuri ce mi-au mai rămas pentru odihna mea ciupită de lucru, cu frânturi din lucrarea acelei eleve în care, nu ştiu dece, aveam iluzia că recunosc pe mama sau pe sora mea, soră moartă cu vreo treizeci şi cinci de ani în urmă, înainte de a fi ajuns mireasă, am adormit, spun, cu fragmente din lucrarea pe care oboseala, singurătatea şi lumea actualităţilor din care mă desprinsese conţinutul acelei ultime teme cercetate, mă făcea să le versific pe o melodie ce-mi apăruse subit, ascultată cu decenii în urmă, în casa bunicilor, în copilăria mea, o melodie cu acorduri stereotype, repetată de sute de ori de un „ceasornic cu cântec", podoaba saloanelor de odinioară..

A doua zi la amiază am distribuit, depe catedră, lucrările, în ordinea în care le cercetasem; le-am restituit fără adnotări scrise, fără observaţii verbale.

Am felicitat întreaga clasă pentru ţinuta lucrărilor, elogiu pe deplin meritat, şi, chemând pe fiecare elevă la mine, i-am înmânat lucrarea însoţită de câte o vorbă de spirit, cu o strângere de mână şi cu urarea, pentru fiecare, să-şi împlinească idealul mărturisit.

Simultan, observam fizionomia fiecărei eleve pentru a o conjuga, într'o observaţie discretă şi absolut personală pentru buna mea documentare, ca o completare a concluziilor mele psihologice, cu stilul şi cu conţinutul lucrării, cu profesia pe care şi-o visa.

Am rămas cu o singură lucrare pe catedră: aceea a domnişoarei care, renunţând la tot ce, aparent, i-ar fi putut aduce viaţa pe aripile ei ciudat de sburdalnice, ignorând orizonturile studiilor literare sau ştiinţifice, practice sau juridice, îşi comprima întreg idealul la viaţa de familie, care nu era oprită, fireşte, nici celorlalte colege cari, totuşi, îşi căleau preferinţele către alte izvoare de viitor...

Am pronunţat un nume, nume cu colorată resonanţă, — domnişoara Ortansa Nestor, — numele autoarei lucrării şi dintre bănci nu s'a desprins totuşi nimeni; am repetat numele, socotind că nu am fost auzit, şi abea atunci, din partea dreaptă a clasei şi chiar din banca întâia, o elevă cu şorţul negru şi guleraşul de o albeaţă îngrijită, cuviincios pieptănată, dar mică şi tare sfrijită de parecă era o copiliţă din prima sau numai a doua clasă de liceu, a apărut în faţa mea, stânjenită, profund stânjenită.

Lacrimile zăgăzuite în zori, în patul meu din hotelul rece şi atât de puţin primitor, la încheierea lecturii ultimei lucrări din ciclul cercetat, mi-au reapărut, eram sigur, le simţeam mersul spre genele între cari au prins să joace nervos; am simţit că glasul mă părăseşte şi am bolborosit, copleşit de emoţie, o felicitare despre care cred că a fost o hărăială, pornită din inimă dar sufocată la porţile gâtlejului...

Biata elevă, simbolul idealului vieţii de familie, singura din clasă, — singura dintr'o întreagă generaţie, — care înălţase situaţia de soţie şi de mamă ca suprem ţel al vieţii ei, era, vai, cocoşată".

*

...Trenul a oprit într'o staţie de răscruce feroviară şi din compartimentul în care domnul inspector Hariton Oprea vorbea atât de uman că stăpânea tăcerea, s'au desprins doi călători, coborând cu valizele respective; cu toată larma peronului, în acel iureş de „du-te şi vino" şi cu toată gălăgia stârnită de vânzătorii de gogoşi şi de ţigări, în compartiment liniştea a rămas întreagă, deplină, ca un tot omogen ce se da în lături pentru a face mai ascultate vorbele domnului inspector Hariton Oprea, nimeni neîndrăznind, pare-că, reţinut de farmecul povestirii, s'o fărâmiţeze...

...Şi în gândul fiecărui călător, imaginea schiloadei cu mintea atât de limpede, cu sufletul cristalin şi cu privirea duioasă, descrisă atât de frumos şi de omenesc de către dregătorul şcolar, imaginea fetei ce-şi dorea ceeace celelalte fetişcane socoteau că nu umple, nu reprezintă atât de mult pentru a închega un ideal, imaginea bravei schiloade se desprindea din cârdul sgomotos al codanelor dintr'a opta, vaporos întreţinut de tinereţe, fixând-o ca pe un tablou de seamă, preţuit şi rar, într'o ramă de argint, ca o icoană a unui suflet rar...

RUGĂ DE SEARĂ

— PAUL GERHARDT —

Acum pădurile se odihnesc; vieţuitoarele,
Oamenii, oraşele, câmpurile, totul doarme.
Dar tu! cugetul meu, deşteaptă-te!
Incepe opera plăcută creatorului tău!

Soare, unde te-ai dus?
Noaptea te-a gonit, noaptea, duşmana zilei.
Adio: un alt soare, Mântuitorul,
Suprema mea fericire, străluceşte în inima mea.

AL. T. STAMATIAD

Două documente episcopale

din intâia jumătate a veacului al XIX-lea

I. IN AJUNUL CRĂCIUNULUI ŞI AL BOBOTEZEI

Vlădica Isaiea Baloşescul porunceşte tuturor preoţilor din eparhie, ca în ajunul Crăciunului şi al Bobotezei, când umblă cu icoana şi aghiasma mare pe la casele poporenilor, să fie însoţiţi numai de dascăl şi paracl sier.

„Din prilejul unei împreunate cercetări s'au descoperit cum că în ziua ajunului înnaintea Arătării Domnului să strâng o grămadă de copii şi băeţi, umblă cu preotul locului, pe la casele omineşti, cu sf. aghiazmă şi, aşa, fac multe nebunii şi blazgonii pe la casele gospodarilor.

Deci prin aceasta, acest necuvios obiceiu cu mare tărie să opreaşte şi tuturor preoţilor din această de Dumnezeu păzită eparhie, supt ştreaf de 25 lei v. v. la lada săracilor", simţitoriu să porunceaşte ca, de acum înainte, precum la ajunul înnainte Naşterii Domnului Hristos, aşa şi la ajunul înnainte Arătării Domnului, — unde este obicinuit că umblă preoţii cu icoana şi cu agheazma mare pre la casele poporenilor, — afară de dascăl şi palamariul, nici pre un copil sau băet, spre acel fealiu de scandalisitoare pasuri, să nu îndrăsnească a lua cu sine.

Intr'alt chip veţi cădea supt ştreaful mai sus hotărît, fără nici o desvinuire.

La 23 Noemvrie/5 Decemvrie 1830 Nr. 3571".

II. LA MOARTEA UNUI MEMBRU AL FAMILIEI

Vlădica Isaiea porunceşte tuturor preoţilor din eparhie ca, prin învăţătură, să desrădăcineze, din poporeni, deprinderea de-a umbla cu capul descoperit la moartea unui membru al familiei.

„Din vechime s'au înrădăcinat la norodul cel prost a relighii noastre un obiceiu afară de tipiconul bisericii, cum că la răposare unuia, neamurile cele mai aproape, parte bărbătească, din ziua răposări până la îngropare mortului, ba unii şi după îngropare câteva zile, umblă cu capul descoperit, din care pricină, — după cum din multe întâmplări s'au aflat, — la vreme de frig, unii ca aciea s'au bolnăvit, s'au vătămat sănătate lor şi unii au şi murit.

Pentru aceea, în cuprindere kraisamticeşti note din 30 a trecutei luni, nr. 1485 şi din datoria privighierii noastre, poruncim precucernicii lor voastre protoprezviteri şi molitvelor voastre tuturor preoţilor din această a noastră eparhie ca, prin pătrunzători cuvânt de învăţătură, să puneţi norodului înnainte cele mai sus pomenite şi prin tot chipul să vă siliţi a dezrădăcina acest obiceiu, mai ales în vreme de iarnă.

La 14 April 1831 Nr. 994".

Din colecţia de „Documente episcopale" (1787—1844), propr. Insp. Ion V. Daschevici.